

215.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO W POROZUMIENIU Z MINISTREM SPRAW WOJSKOWYCH

z dnia 7 stycznia 1929 r.

w sprawie egzaminu specjalnego, którego złożenie z wynikiem pomyślnym może uprawniać do odbycia skróconej czynnej służby wojskowej.

Na podstawie ustępów przedostatniego i ostatniego art. 49 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, której tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do obwieszczenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 8 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 458) zarządza się co następuje:

§ 1. Program, zakres wymagań i sposób składania egzaminu specjalnego, odpowiadającego co najmniej 6 klasom państwowej szkoły ogólnokształcącej, a uprawniającego do odbycia skróconej czynnej służby wojskowej zawiera dołączony regulamin i program egzaminu.

§ 2. Osoby ze świadectwem egzaminu specjalnego, podlegające obowiązkowi odbycia czynnej służby wojskowej, będą mogły odbyć skróconą czynną służbę wojskową tylko w tym wypadku, jeśli zarządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w myśl art. 49 ustęp przedostatni ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 46, poz. 458) takie osoby do skróconej służby powoła.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *Świtalski*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Załącznik I do rozp. Min. W. R.
i O. P. z dnia 7 stycznia 1929 r.
(poz. 215).

REGULAMIN

egzaminu specjalnego, którego złożenie z wynikiem pomyślnym może uprawniać do odbycia skróconej czynnej służby wojskowej.

§ 1.

Egzamin specjalny ma wykazać, czy kandydat osiągnął stopień wykształcenia i rozwoju umysłowego, odpowiadający ukończeniu co najmniej 6 klas państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej.

§ 2.

Komisje egzaminacyjne ustanawia kurator okręgu szkolnego w potrzebnej liczbie przy oznaczonych przez niego gimnazjach państwowych, podając do publicznej wiadomości miejsce urzędowania komisji, terminy egzaminu oraz terminy składania podań o dopuszczenie do niego.

Egzaminy odbywają się co najmniej dwa razy do roku.

Przewodniczącego i członków komisji powołuje kurator z pośród dyrektorów i nauczycieli gimnazjów państwowych na okres lat trzech, a w razie wakansu na resztę trzyletniego okresu.

W egzaminie mogą brać udział delegaci Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i kuratorjum okręgu szkolnego. Delegaci obecni na egzaminach nie biorą udziału w głosowaniu.

§ 3.

Kandydat, pragnący przystąpić do zdawania egzaminu specjalnego, zwraca się z podaniem o dopuszczenie do egzaminu do jednej z komisji egzaminacyjnych na terenie tego okręgu szkolnego, w którym zamieszkuje, lub w którym uczęszczał ostatnio do szkoły.

W podaniu należy zaznaczyć, z którego z trzech języków obcych nowożytnych: francuskiego, angielskiego lub niemieckiego kandydat życzy sobie być egzaminowany.

Do podania należy dołączyć:

- 1) metrykę urodzenia,
- 2) życiorys własnoręcznie napisany z dokładnym wskazaniem, gdzie kandydat się uczył, gdzie, kiedy i jakie składał egzaminy, oraz jak przygotowywał się do egzaminu,
- 3) świadectwa szkolne, o ile je posiada,
- 4) wykaz lektury z języka polskiego,
- 5) kwit kasy skarbowej, świadczący o wpłaceniu taksy egzaminacyjnej, której wysokość określa się na 50 złotych,
- 6) dwie nienaklejone fotografie, zaopatrzone własnoręcznym podpisem, umieszczonym na podobiznie,
- 7) świadectwo moralności, wystawione przez właściwe władze administracji ogólnej.

§ 4.

Wskazanie w życiorysie danych niedokładnych może spowodować niedopuszczenie do egzaminu, zaś wskazanie danych niezgodnych z rzeczywistością może spowodować unieważnienie już wydanego świadectwa.

§ 5.

Do egzaminu może być dopuszczony tylko taki kandydat, który w chwili rozpoczęcia egzaminu ma co najmniej 16 lat życia.

§ 6.

Decyduje o dopuszczeniu kandydatów do egzaminu przewodniczący komisji, który może zwolnić kandydata od egzaminu z niektórych przedmiotów, na podstawie załączonych do podania świadectw szkolnych.

§ 7.

Tematy egzaminów piśmiennych wyznacza przewodniczący komisji w porozumieniu z odnoszonymi egzaminatorami.

§ 8.

Egzamin specjalny obejmuje:

a) Egzaminy piśmienne:

- 1) z języka polskiego wypracowanie na temat zaczerpnięty z lektury polskiej lub ogólny,
- 2) z matematyki dwa zadania: jedno z algebry, drugie z geometrii,
- 3) z języka obcego nowożytnego wypracowanie w zakresie materiału, wskazanego w załączonym programie egzaminu,
- 4) egzamin z rysunku.

b) Egzaminy ustne:

- 1) z religji, 2) z języka polskiego, 3) z języka obcego nowożytnego, 4) z historii wraz z nauką o Polsce współczesnej, 5) z geografii, 6) z przyrodznawstwa, 7) z fizyki, 8) z matematyki.

§ 9.

Na wypracowanie z języka polskiego i zadanie z matematyki przeznaczają się po 4 godziny, na inne egzaminy piśmienne po 2½ godziny, bez włączenia czasu, zużytego na zadawanie tematów. Pauz urządzić nie wolno.

§ 10.

Przy egzaminie piśmiennym z języka polskiego kandydat ma prawo wybrać z pomiędzy wręczonych mu trzech tematów jeden.

§ 11.

Kandydaci zdają egzaminy piśmienne pod kontrolą przewodniczącego lub nauczyciela danego przedmiotu, oraz w miarę potrzeby innych członków komisji, o ile liczba zdających jest większa niż 20.

§ 12.

Kandydatom nie wolno mieć przy sobie papieru, książek, ani pomocy naukowych, prócz słownika na egzamin z języka obcego nowożytnego oraz przyborów rysunkowych na egzamin z matematyki i rysunku. Papier ostemplowany pieczęcią dyrekcji odnośnego gimnazjum otrzymują oni na egzaminie. Kandydat powinien oprócz wypracowania napisanego na czysto, oddać także bruljon wypracowania i wogóle zwrócić wszystkie otrzymane arkusze papieru. Jeżeli wypracowanie jest napisane porządnie t. j. bez poprawek, może być oddane bez przepisywania.

§ 13.

Jeżeli kandydat podczas egzaminu piśmiennego korzysta z cudzej pracy, posługuje się niedozwolonemi środkami pomocniczymi lub innym w tem dopomaga, przewodniczący może bądź usunąć go od udziału w tym egzaminie, z prawem powtórzenia egzaminu w następnym terminie, bądź ocenić wypracowanie jako niedostateczne, bądź też pozbawić kandydata całkowicie prawa zdawania egzaminu specjalnego.

§ 14.

Prace piśmienne kandydat oddaje przewodniczącemu, względnie nadzorującemu członkowi komisji, który, po podcyfrowaniu ich i zaznaczeniu poprawek wręcza je odpowiedniemu egzaminatorowi.

§ 15.

Prace piśmienne ocenia naprzód egzaminator. Podkreśla on błędy, zaznaczając ich rodzaj na marginesie, a ocenę wyraża jednym ze stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Ocena winna być poparta uzasadnieniem, określającym zalety i braki wypracowania.

Wypracowanie z matematyki ocenia się jednym stopniem, chociaż polega na rozwiązaniu dwóch zadań (z algebry i geometrii).

§ 16.

Przewodniczący komisji przegląda wszystkie wypracowania i ustala ostateczne oceny ich przy czym może zmienić ocenę egzaminatora, motywując to na piśmie.

§ 17.

W wypadkach: 1) kiedy przewodniczący przy ustalaniu ocen stwierdzi w wypracowaniu korzystanie z cudzej pracy lub posługiwanie się niedozwolonemi środkami pomocniczymi oraz 2) w wypadkach usprawiedliwionego odstąpienia kandydata lub niestawienia się na egzamin, przewidzianych niżej w § 35, przewodniczący ma prawo zarządzić ponowne wykonanie wypracowań przez poszczególnych kandydatów, wyznaczając dodatkowo w porozumieniu z odnośnym egzaminatorem nowe tematy.

§ 18.

Po ustaleniu ocen należy pozostałym członkom komisji dać sposobność zapoznania się z wypracowaniami.

§ 19.

Przed egzaminem ustnym komisja egzaminacyjna omawia i decyduje sprawę dopuszczenia kandydatów do egzaminu ustnego.

§ 20.

Do egzaminu ustnego nie mogą być dopuszczeni kandydaci, którzy:

- a) otrzymali z większości prac piśmiennych oceny niedostateczne, lub
- b) w dwóch wypracowaniach wykazali rażącą nieudolność, względnie nie zaczęli ich pisać, lub
- c) takąż nieudolność wykazali w wypracowaniu z języka polskiego.

§ 21.

Na egzamin ustny należy przygotować w sali egzaminacyjnej: prace piśmienne kandydatów, teksty autorów polskich i obcych, mapy geograficzne i pomoce do innych przedmiotów egzaminu.

§ 22.

Przed egzaminem przewodniczący dzieli kandydatów na grupy, z których każda zdaje jednego dnia.

§ 23.

Czas trwania egzaminu ustnego (ze wszystkich przedmiotów) jednego kandydata nie powinien przekraczać dwóch godzin. Gdy kandydat jest zmęczony egzaminem, przewodniczący może zarządzić przerwę celem dania mu sposobności do wypoczęcia.

§ 24.

Przewodniczący ustanawia kolejność przedmiotów egzaminu i określa czas trwania każdego z nich w granicach, zakreślonych § 23. Z danego przedmiotu egzaminuje powołany do tego członek komisji, względnie zastępca, wyznaczony przez przewodniczącego z pośród członków komisji, a tylko w wyjątkowych wypadkach z poza ich grona. Inni członkowie komisji mogą brać udział w egzaminowaniu tylko za zgodą przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo brać czynny udział w egzaminowaniu z każdego przedmiotu. To samo prawo przysługuje przedstawicielom Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i kuratorjum okręgu szkolnego, o ile są obecni na egzaminie.

§ 25.

Ocenę odpowiedzi ustnej z danego przedmiotu ustala komisja egzaminacyjna po wysłuchaniu wniosku egzaminatora i wyraża ją jednym z czterech stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

§ 26.

Bezpośrednio po egzaminie ustnym danej grupy kandydatów komisja egzaminacyjna ustala dla

każdego z nich oceny ostateczne ze wszystkich przedmiotów egzaminu na podstawie: 1) wyniku egzaminów piśmiennych, 2) wyniku egzaminów ustnych, 3) opinii członków komisji o wyrobieniu umysłowym kandydata. Oceny te komisja wyraża zapomocą czterech stopni, wymienionych w § 25.

§ 27.

Od uchwały komisji o wyniku ostatecznym egzaminu przewodniczący ma prawo odwołać się do kuratora, który, na podstawie protokołów i wypracowań piśmiennych kandydata, rozstrzyga sprawę ostatecznie.

§ 28.

Po zakończeniu narady i podpisaniu protokołów egzaminu przez członków komisji przewodniczący ogłasza kandydatom danej grupy ostateczny wynik egzaminu. W wypadku, przewidzianym w § 27, kandydat otrzymuje tylko wiadomość, że sprawa jego idzie do rozstrzygnięcia do kuratora, bez żadnych szczegółowych oświeśleń.

§ 29.

Kandydat zdał egzamin specjalny odpowiadający 6 klasom państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej, jeżeli ogólny wynik egzaminu jest co najmniej dostateczny, to jest, jeżeli ze wszystkich przedmiotów zdający otrzymał oceny ostateczne, nie niższe od dostatecznych.

W wypadkach, gdy kandydat ma z jednego przedmiotu ocenę niedostateczną, nie wykazał jednak w tym przedmiocie zupełnego braku wiadomości, a zato, zdając z innych przedmiotów, otrzymał co najmniej dwie oceny dobre lub bardzo dobre, komisja może uznać ogólny wynik egzaminu za dostateczny.

Przepis, zawarty w ustępie drugim tego paragrafu, nie dotyczy języka polskiego, z którego ostateczna ocena niedostateczna decyduje o ogólnym niedostatecznym wyniku egzaminu.

§ 30.

Na posiedzeniach komisji egzaminacyjnej wszelkie wnioski zapadają większością głosów członków, uprawnionych do głosowania w danej sprawie. W razie równości głosów rozstrzyga zdanie, za którym opowiedział się przewodniczący.

§ 31.

Członkowie komisji, którzy egzaminują tylko niektórych kandydatów, głosują tylko w sprawach dotyczących tych kandydatów.

§ 32.

Uchwały komisji mogą być powzięte przy obecności co najmniej 2/3 liczby wszystkich członków komisji, uprawnionych do głosowania w danej sprawie.

§ 33.

Członków komisji egzaminacyjnej obowiązuje tajemnica co do przebiegu egzaminów i treści obrad komisji.

§ 34.

Świadectwo egzaminu specjalnego podpisują wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej, którzy głosowali przy egzaminie danego kandydata.

§ 35.

Odstąpienie od egzaminu lub niestawienie się na egzamin w którejkolwiek fazie jego przebiegu jest równoznaczne z niezdaniem go, o ile nie zostało należyście usprawiedliwione chorobą lub inną poważną przyczyną; w tych wypadkach kandydat powinien usprawiedliwić się na piśmie niezwłocznie, a najpóźniej przed zakończeniem urzędowania komisji egzaminacyjnej, załączając odpowiednie zaświadczenia. Komisja egzaminacyjna rozstrzyga, czy przytoczone powody są wystarczające i ewentualnie wyznacza termin zdawania bądź całego egzaminu, bądź brakujących części egzaminu.

§ 36.

W razie pomyślnego wyniku egzaminu przewodniczący komisji wydaje kandydatowi świadectwo egzaminu specjalnego według ustalonego wzoru, opatrzone pieczęcią tego gimnazjum, przy którym jest czynna dana komisja.

§ 37.

Z czynności komisji egzaminacyjnej należy spisać następujące protokoły:

- 1) protokół z każdego egzaminu piśmiennego, do którego dołącza się wypracowania,
- 2) protokół z posiedzenia, poświęconego sprawie dopuszczenia zdających do egzaminów ustnych,
- 3) protokoły w sprawie ostatecznych wyników całego egzaminu.

Protokoły powyższe powinny być podpisane przez wszystkich członków, biorących udział w danym egzaminie lub naradzie. Są one przechowywane w szkole, przy której czynna była komisja.

§ 38.

Egzamin specjalny można zdawać najwyżej 3 razy.

§ 39.

Przewodniczący po zakończeniu każdej trzyletniej kadencji składa sprawozdanie kuratorowi okręgu szkolnego.

§ 40.

Członkowie komisji egzaminacyjnej pobierają, za swą pracę wynagrodzenie w wysokości, oznaczonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 41.

Świadectwo, o którym mowa w § 36, nie daje prawa wstępu do klasy VII-ej szkoły średniej ogólnokształcącej ani wogóle żadnych uprawnień, wyjąw-

szy uprawnienie do skróconej czynnej służby wojskowej, i to tylko w wypadku wydania przez Ministra Spraw Wojskowych specjalnego zarządzenia w tej sprawie.

Załącznik II do rozp. Min. W. R.
i O. P. z dnia 7 stycznia 1929 r.
(poz. 215).

PROGRAM EGZAMINU SPECJALNEGO,

którego złożenie z wynikiem pomyślnym może uprawniać do odbycia skróconej czynnej służby wojskowej.

Religia rzymsko - katolicka.

Historja Biblijna Starego Testamentu i Nowego Testamentu. Katechizm, Liturgia, historia Kościoła katolickiego w zarysie.

Język polski:

Kandydat winien:

- 1) poprawnie i biegle władać językiem polskim w słowie i w piśmie,
- 2) rozumieć podstawowe właściwości w zakresie gramatyki i stylistyki współczesnego języka literackiego,
- 3) umieć czytać z należytem rozumieniem prozaiczne i poetyckie utwory średniego stopnia trudności,
- 4) wykazać znajomość wskazanych poniżej arcydzieł literatury,
- 5) orientować się w dziejach najważniejszych prądów literackich w Polsce.

Lektura: Kochanowski: „Treny” lub kilka pieśni lub „Odprawa posłów greckich”.

K. Brodziński: „Wiesław”.

A. Mickiewicz: „Grażyna”, „Pan Tadeusz”, III cz. „Dziadów” (ważniejsze sceny).

Słowacki: „Lilla Weneda”.

A. Fredro: „Zemsta”.

Orzeszkowa — wybór nowel.

Konopnicka — wybór nowel.

Sienkiewicz — wybór nowel.

„Ogniem i mieczem”.

„Krzyżacy”.

Prus: „Lalka” lub Sienkiewicz: „Quo vadis”.

L. Kubala: „Szkice historyczne” (wybór).

Z literatury powszechnej: Homer „Iljada” i „Odyssea” (w skróceniu).

Moljer: „Skapiec”.

Utwory napamięć: Pieśń Legionów: „Jeszcze Polska nie zginęła”. Wybrane urywki z utworów Mickiewicza i z utworów doby pomickiewiczowskiej (np. z utworów Asnyka).

Język nowożytny obcy.

(j. francuski, angielski, niemiecki — do wyboru).
Kandydat winien umieć poprawnie w obcym ję-

zyku odpowiadać na zadawane mu pytania w zakresie najprostszyc zjawisk życia codziennego oraz zdawać krótko sprawę (piśmiennie i ustnie) z przeczytanych ustępów.

Historja.

(wraz z nauką o Polsce współczesnej).

a) Kandydat winien wykazać — na podstawie odpowiedniego doboru faktów o znaczeniu ogólniejszem, a poznanych dostatecznie szczegółowo, — znajomość i rozumienie istniejących stosunków politycznych, społecznych, kulturalnych i gospodarczych narodu polskiego na tle dziejów powszechnych.

Zakres materiału:

Dzieje starożytne: Wschód, Grecja i Rzym. Z epoki średniowiecza prehistorja Polski, Rzym, Bizancjum, Mekka jako trzy średniowieczne ogniska kulturalne. Cesarstwo a papieństwo. Budowa państwa polskiego, rozwój jego. Wyprawy krzyżowe i ich skutki. Podboje tureckie. Czasy nowożytne. Wielkie odkrycia geograficzne. Odrodzenie i reformacja religijna. Wiek mocarstwowy w Polsce. Polska w czasie przewagi Francji na Zachodzie, a Turków na Wschodzie. Równowaga polityczna Europy w oparciu o militarizm absolutnych monarchij a anarchja możnowładcza w Polsce. Nowe idee polityczne w świecie i ich realizacja. Rozbiory Polski. Stan polityczny ziem polskich po rozbiorach. Główne wyprawy Napoleona i znaczenie jego. Kongres Wiedeński. Powstanie listopadowe w Polsce. Wiosna narodów 1848. Powstanie styczniowe w Polsce. Wojna francusko - pruska. Walka z zaborcami w Polsce. Wielka wojna europejska i znaczenie jej dla sprawy polskiej. Traktat Wersalski.

b) Kandydat winien wykazać znajomość ustroju społecznego Polski, rozumieć, co to jest państwo, państwowość polska dawniej a dzisiaj, orientować się co do obecnego ustroju Państwa Polskiego, życia politycznego, znaczenia prawa, kultury i cywilizacji oraz obowiązków obywatela polskiego — w związku z dzisiejszem położeniem geograficznym Polski i stanem gospodarczym świata i Polski.

Geografja.

Kandydat winien wykazać znajomość najważniejszych rzeczy i zjawisk, związanych z ziemią, przede wszystkim z ziemią polską, w ich wzajemnym związku konkretnym i z podkreśleniem zjawisk przystosowania człowieka do warunków fizycznych i biogeograficznych powierzchni ziemi.

Przyrodznawstwo.

Kandydat winien wykazać znajomość życia organizmu w związku z jego budową i w zależności od środowiska na przykładach konkretnych roślin i zwierząt oraz znać monografię organizmu człowieka.

Fizyka.

Kandydat winien ujawnić elementarną znajomość: zasad dynamiki, własności cieczy i gazów, termometrii i kalorymetrii oraz dokładniejszą znajo-

mość podstawowych zjawisk z nauki o prądzie elektrycznym wraz z ważniejszymi zastosowaniami praktycznymi, wreszcie — zasad optyki geometrycznej.

M a t e m a t y k a.

A. Arytmetyka i algebra.

Liczby całkowite. Ułamki zwyczajne. Ułamki dziesiętne. Układ miar metrycznych. Wprawa w rozwiązywanie zadań z uwzględnieniem stosunków handlowych, obliczeń z dziedziny przedmiotów nauki i t. d.

Użycie nawiasów. Wzór algebraiczny. Zasadnicze prawa arytmetyki.

Liczby względne.

Cztery działania na jednomianach i wielomianach (z wyjątkiem dzielenia wielomianu przez wielomian). Potęgowanie jednomianów. Przypadki szczególne mnożenia wielomianów. Ułamki algebraiczne.

Pojęcie funkcji; wykresy.

Równania i układy równań stopnia pierwszego (układanie i rozwiązywanie). Funkcja linjowa. Nierówność pierwszego stopnia. Rozwiązanie graficzne i dyskusja układu dwu równań linjowych. Łatwe przykłady dyskusji zadań, których rozwiązanie prowadzi do równań stopnia pierwszego.

Przybliżenia liczbowe. Wyciąganie pierwiastka kwadratowego z liczb. Pojęcie ogólne liczby niewymiernej w związku z mierzeniem odcinków. Działania na wyrażeniach pierwiastkowych.

Równanie stopnia drugiego (układanie i rozwiązywanie). Wyróżnik. Znaki pierwiastków. Trójmian kwadratowy, jego wykres, własności. Nierówność stopnia drugiego. Najprostsze przykłady dyskusji zadań, których rozwiązanie prowadzi do równania kwadratowego.

Rozwiązywanie układów dwu równań: 1 i 2 stopnia, oraz łatwych układów 2 równań stopnia 2-go. Rozwiązywanie łatwych równań niewymiernych.

Postęp arytmetyczny i geometryczny skończony.

B. Geometria.

Pojęcia wstępne.

Równość odcinków, kątów i trójkątów. Symetria w płaszczyźnie.

Proste równoległe. Równoległoboki. Trapez.

Koło. Kąty w kole.

Podstawowe konstrukcje geometryczne.

Równoważność wielokątów.

Mierzenie odcinków. Proporcjonalność odcinków. Jednokładność i podobieństwo. Związki miarowe w trójkącie prostokątnym i dowolnym. Potęga punktu względem koła. Wielokąty foremne. Funkcje trygonometryczne kąta ostrego.

Obliczanie pól wielokątów.

Długość okręgu i pole koła.

Umiejętność rozwiązywania zadań konstrukcyjnych, zwłaszcza metodą miejsc geometrycznych.

Proste i płaszczyzny w przestrzeni; równoległość, prostopadłość. Kąty dwuścienne. Kąty bryłowe.

Rzut ukośny równoległy.

Wielościanny wypukły; graniastosłupy, ostrosłupy. Pola powierzchni wielościannów, Obliczanie objętości graniastosłupów. Objętość ostrosłupa.

Walec obrotowy, stożek obrotowy, kula. Pola powierzchni oraz objętości tych brył. Pole powierzchni bocznej odcinka kulistego i warstwy kulistej; objętość wycinka kuli.

Uwaga: Nie są wymagane dowody wzorów, wyznaczających: długość okręgu, pole koła, objętość ostrosłupa, wskazane pola powierzchni i objętości brył obrotowych. Kandydaci winni jednak umieć swobodnie i wprawnie stosować te wzory, równie jak inne, w odpowiednich zadaniach.

R y s u n e k.

Kandydat winien wykazać umiejętność rysowania z natury, z uwzględnieniem światłocienia, niezbyt trudnych przedmiotów, np. sprzętów, naczyń, przyrządów, kwiatów, zwierząt wypchanych, fragmentów wnętrza i t. p.

Zwracać uwagę należy przede wszystkim na oddanie charakteru całości i ustosunkowanie szczegółów.